Befektetési alap kezelése tanácsadás vállalati nyugdíjrendszer

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. március 7.(*)

„Adózás – Hozzáadottérték-adó – 77/388/EGK irányelv – Befektetési alapok kezelésének adómentessége – Terjedelem”

A C-275/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2011. június 3-án érkezett, 2011. május 5-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH**

és

a **Finanzamt Bayreuth**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan (előadó) és M. Berger bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. június 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH képviseletében E. Schulz,

– a német kormány képviseletében T. Henze, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében I. Pouli és K. Boskovits, meghatalmazotti minőségben,

– a luxemburgi kormány képviseletében C. Schiltz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Soulay és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2012. november 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: hatodik irányelv) 13. cikke B. része d) pontja 6. alpontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH (a továbbiakban: GfBk) és a Finanzamt Bayreuth között, a GfBk által valamely befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott tanácsadási szolgáltatás hozzáadottértékadó (a továbbiakban: héa)-mentességének a Finanzamt Bayreuth által történő elutasítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A hatodik irányelv 13. cikke B. részének d) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül, az általuk meghatározott feltételek mellett a tagállamok mentesítik az adó alól a következőket, annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen mentességek megfelelő és egyértelmű alkalmazását, valamint hogy megakadályozzák az adókijátszásokat, az adókikerüléseket és az esetleges visszaéléseket:

[…]

d) a következő ügyletek:

[…]

3. azon ügyletek, beleértve a közvetítést is, amelyek a betétekre, a folyószámlákra, a fizetésekre, az átutalási forgalomra, a követelésekre, a csekkekre és az egyéb forgatható értékpapírokra vonatkoznak, kivéve a követelésbehajtást és a faktoringot;

[…]

5. azon ügyletek, beleértve a közvetítést is, de kivéve a kezelést és a letéti kezelést [helyesen: de kivéve a letéti őrzést és a kezelést], amelyek részvényekre, gazdasági társaságokban vagy egyesületekben megtestesülő részesedésre, adóskötelezvényekre vagy egyéb értékpapírokra vonatkoznak […];

6. a tagállamok által meghatározott különleges befektetési alapok kezelése”.

4 Az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1985. december 20-i 85/611/EGK irányelv tanácsi irányelv (HL L 375., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 139. o.) 1. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen határozza meg e vállalkozásokat:

„(2) Ezen irányelv alkalmazásában és figyelemmel a 2. cikkre, az alábbiak minősülnek ÁÉKBV-nek:

– amelyek kizárólagos célja a befektetőktől nyilvánosan bevont tőke átruházható értékpapírokba történő befektetése, és amelyek a kockázatmegosztás elvén működnek,

és

– amelyek befektetési jegyeiket a tulajdonosok kérésére közvetlenül vagy közvetve eszközeik terhére vásárolják vagy váltják vissza. Amennyiben az ÁÉKBV intézkedést tesz annak biztosítása érdekében, hogy befektetési jegyeinek tőzsdei értéke és nettó eszközértéke ne térjen el jelentősen, ezt a fent említett visszavásárlással vagy visszaváltással egyenértékűnek kell tekinteni.

(3) A fenti társaságok működhetnek mind a kötelmi jog alapján (vagyonkezelő társaság által kezelt közös alapokként), mind a befektetési alapokra vonatkozó jogszabályok alapján (befektetési alapként), mind pedig a társasági jog alapján (befektetési társaságokként).

[…]”

5 Ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint az ÁÉKBV „kizárólag akkor folytathatja tevékenységét ilyen minőségben, ha erre annak a tagállamnak a hatáskörrel rendelkező hatóságaitól, amelyben található”.

6 Ezen irányelv 6. ickke szerint „[a[z alapkezelő társaságok a befektetési alapok és befektetési társaságok kezelésén kívül más tevékenységet nem végezhetnek”.

7 A 85/611 irányelvet az alapkezelő társaságokra és az egyszerűsített tájékoztatóra vonatkozó szabályozás bevezetése érdekében módosította a 2002. január 21-i 2001/107/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 41., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 287. o.), az ÁÉKBV befektetéseinek tekintetében pedig a 2001/108/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 41., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 302. o.).

8 A 2001/107 irányelvvel módosított 85/611 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint „[a] befektetési alapok / közös alapok és a befektetési vállalkozások tevékenységének irányítása ezen irányelv alkalmazásában tartalmazza a II. mellékletben említett tevékenységeket, ez a jegyzék nem teljes”.

9 Az említett II. melléklet a „kollektív portfóliókezelési tevékenységhez tartozó funkciók” közül az alábbiakat említi:

„– befektetéskezelés,

– igazgatás:

a) jogi és a pénzeszközök kezelésével kapcsolatos számviteli szolgáltatások;

b) ügyfélszolgálat;

c) értékelés és árképzés (beleértve az adóbevallásokat);

d) jogszerű magatartás ellenőrzése;

e) befektetésijegy-tulajdonosok nyilvántartásának vezetése;

f) bevétel felosztása;

g) befektetési jegyek kibocsátása és visszaváltása;

h) szerződések elszámolása (beleértve a bizonylatok meg);

i) nyilvántartás.

– marketing”.

10 A 2001/107 irányelvvel módosított 85/611 irányelv 5g. cikkének (1) bekezdése a tagállamok számára lehetővé tette, hogy „engedélyez[zék] az alapkezelő társaságoknak, hogy utóbbiak tevékenységük hatékonyabb ellátása érdekében harmadik személyekre ruházzák egy vagy több funkciójuk ellátását,” feltéve hogy e megbízás tekintetében teljesülnek az ezen 5g. cikk (1) bekezdésének a)–i) pontjában foglalt feltételek.

11 E feltételek között található az e rendelkezés c) pontjában előírt feltétel, amely szerint „[a]mennyiben az átruházás a befektetési alapok kezelését érinti, megbízás csak olyan vállalkozásoknak adható, amelyek rendelkeznek vagyonkezelői engedéllyel, vagy erre a célra jegyezték be őket, és prudenciális felügyelet hatálya alá tartoznak; az átruházásnak meg kell felelnie az alapkezelő társaságok által időszakonként megállapított befektetésallokációs feltételeknek”.

A német jog

12 Az alapügyben szereplő vita tárgyát képező 1999–2002-es években hatályos, a forgalmi adóról szóló, 1979. november 26-i törvény (Umsatzsteuergesetz) (a továbbiakban: UStG) 4. §-a 8. pontjának h) pontja szerint a „befektetési alapoknak” a befektetési alapkezelő társaságokról szóló német törvény [Gesetz über Kapitalanlagegesellschaften, a továbbiakban: KAGG] szerinti kezelése” „adómentes”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

13 A GfBk információ szolgáltatásával és tőzsdei tanácsadással, valamint pénzügyi eszközökkel kapcsolatosan nyújtott tanácsadással, illetve azok forgalmazásával foglalkozó vállalkozás.

14 1999. december hónapban a GfBk szerződést kötött egy befektetési alapkezelő társaság társasággal, amely a KAAG szerint közös befektetési alap formájában kezelt egy nyilvános tőkealapot. A GfBk kötelezettséget vállalt tehát arra, hogy tanácsot ad e befektetési alapkezelő társaságnak „az alap vagyonkezelésében”, és „az alap állandó figyelemmel kísérése mellett javaslatokat te[sz] vagyoni eszközök vételére és eladására”. A. GfBk kötelezettséget vállalt továbbá arra, hogy „a kockázatmegosztás elvére, a jogszabályban meghatározott befektetési korlátokra […], valamint a […] befektetési feltételekre […] figyelemmel le[sz]”.

15 Az iratokból kitűnik, hogy a felek megegyeztek abban, hogy a GfBk díjazására a befektetési alap értékéből számított százalékos aránynak megfelelően került sor.

16 E szerződés keretében a GfBk az alapügyben szóban forgó befektetési alapkezelő társaságnak az 1999–2002 közötti időszakban telefonon, faxon és interneten keresztül az értékpapírok vételére és eladására vonatkozó javaslatokat adott. E befektetési alapkezelő társaság felvette e javaslatokat a vételi és eladási megbízásokra vonatkozó rendszerébe, és annak ellenőrzését követően, hogy a jogszabályban meghatározott, a befektetési alapokra vonatkozó korlátok nem sérülnek, gyakran a javaslatok beérkezését követő néhány percen belül végrehajtotta azokat. Még ha az említett befektetési alapkezelő társaság nem is hozott önálló döntéseket az alapkezelés során, megőrizte végső döntési jogkörét és rá hárult a végső felelősség. A GfBk visszajelzéseket kapott a javaslatainak végrehajtásáról, valamint napi kimutatásokat az általa nyújtott tanácsadás tárgyát képező befektetési alap összetételéről.

17 A hozzáadottérték-adóra vonatkozó adóügyi eljárás keretében a GfBk kérelmezte, hogy az alapügyben szóban forgó befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott tanácsadási szolgáltatása a befektetési alapok kezelésére irányuló kiszervezett szolgáltatásként héamentességet élvezzen. A Finanzamt elutasította e kérelmet, megállapítva, hogy a GfBk által nyújtott szolgáltatás nem tartozott a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „befektetési alapok kezelésének”, és nem igazolhatott tehát ilyen adómentességet.

18 A GfBk a vele szemben hozott határozatok vitatása érdekében keresetet indított. A Bundesgerichtshofhoz benyújtott felülvizsgálati kérelem keretében az utóbbi bíróság úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő döntéshozatali kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„A [hatodik irányelv] 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja értelmében vett „befektetési alapok kezelése” értelmezésének tekintetében: csak akkor kellően jellemző, és ezáltal [héa]mentes-e valamely befektetési alap harmadik személy kezelőjének szolgáltatása, ha:

a) e harmadik személy kezelési, nem pedig csupán tanácsadási tevékenységet folytat, vagy ha

b) a szolgáltatás jellegénél fogva különbözik más szolgáltatásoktól az e rendelkezés szerinti adómentességet jellemző sajátosság alapján, vagy ha

c) e harmadik személy a módosított 85/611/EGK irányelv 5g. cikke szerinti funkcióátruházás alapján folytatja tevékenységét?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

19 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a harmadik személy által befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott, átruházható értékpapírokba történő befektetési tanácsadási szolgáltatás a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában előírt adómentesség tekintetében „befektetési alapok kezelésének” minősül-e, és ha igen, akkor milyen feltételekkel.

20 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a harmadik személy alapkezelő által nyújtott kezelési szolgáltatás főszabály szerint a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 6. alpontjának hatálya alá tartozik, mivel az említett 6. alpontban foglalt befektetési alapok kezelése az adott szolgáltatásnyújtás jellege, és nem a szolgáltatás nyújtója vagy az igénybe vevő személy alapján került meghatározásra (lásd ebben az értelemben a C-169/04. sz. Abbey National ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-4027. o.] 66–69. pontját).

21 Mindazonáltal a harmadik személy alapkezelő által nyújtott kezelési szolgáltatások akkor minősülnek a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „adómentes ügyleteknek”, ha azok átfogóan értékelve önálló egységet alkotnak, és a befektetési alapok kezelése jellemző és annak lényegéhez tartozó tényezőknek minősülnek elemek (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 70–72. pontját).

22 Ami továbbá a kollektív befektetési vállalkozások tevékenységére jellemző ügyleteket illeti, a 85/611 irányelv 1. cikkének (2) bekezdéséből következik, hogy az ÁÉKBV-k által végzett műveletek a befektetőktől nyilvánosan bevont tőke átruházható értékpapírokba történő befektetéséből állnak. Ugyanis a jegyzők által a befektetési jegyek vásárlásával biztosított tőke felhasználásával az ÁÉKBV-k ellenszolgáltatás fejében a jegyzők számlájára értékpapír-portfóliókat alakítanak ki és kezelnek (lásd ebben az értelemben a C-8/03. sz. BBL-ügyben 2004. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10157. o.] 42. pontját, a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 61. pontját és a C-44/11. sz. Deutsche Bank ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 32. pontját). A portfóliókezelési ügyleteken túlmenően a kollektív befektetési vállalkozások adminisztrálására vonatkozó, a 2001/107 irányelv által módosított 85/611 irányelv II. mellékletének „igazgatás [helyesen: adminisztráció]” rovata alatt felsoroltakhoz hasonló, a kollektív befektetési vállalkozásokra jellemző tevékenységek (lásd a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 64. pontját).

23 A fentiekből következik, hogy annak megállapításához, hogy a harmadik személy által befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott, átruházható értékpapírokba történő befektetési tanácsadási szolgáltatás a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában előírt adómentesség tekintetében „befektetési alapok kezelésének” minősül-e, amint azt a főtanácsnok az indítványa 27. és 31. pontjában megállapította, azt kell vizsgálni, hogy a harmadik személy által átruházható értékpapírokba történő befektetési tanácsadási szolgáltatás szoros kapcsolatban áll-e magával a befektetési alapkezelő társaság tevékenységével, oly módon, hogy ellátja a befektetési alap jellemző és annak lényegéhez tartozó funkciókat.

24 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott, értékpapírok vételére és eladására vonatkozó javaslatok adására irányuló szolgáltatások

szoros kapcsolatban állnak annak tevékenységével, amely amint arra a jelen ítélet 22. pontjában emlékeztettünk, a befektetőktől nyilvánosan bevont tőke átruházható értékpapírokba történő befektetéséből áll.

25 Az a tény, hogy a tanácsadás és információ nyújtására irányuló szolgáltatások nincsenek felsorolva a 2001/107 irányelv által módosított 85/611 irányelv II. mellékletében, nem akadályozza a befektetési alap hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „kezelési" tevékenységéhez tartozó jellemző szolgáltatások csoportjába történő felvételüket, mivel a 2001/107 irányelv által módosított 85/611 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése önmaga is hangsúlyozza, hogy az említett melléklet „nem teljes".

26 Az a tény, hogy a harmadik személy által nyújtott, tanácsadásra és információszolgáltatásra irányuló szolgáltatások nem módosítják az alap jogi és pénzügyi helyzetét, nem ellentétes azzal, hogy a befektetési alap hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „kezelésének" fogalma alá tartoznak.

27 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 26., 63. és 64.pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nemcsak a befektetések kezelése, ami magában foglalja a kezelés tárgyát képező eszközök kiválasztását és az azzal való rendelkezést, hanem igazgatási és számviteli szolgáltatások, mint például a jövedelem összegének, a befektetési jegyek, illetve az alapok részvényei árának kiszámításával, vagyonértékeléssel, számvitellel, a jövedelem szétosztására vonatkozó bevallások elkészítésével, a rendszeres számlazárásra vonatkozó adatok és iratok szolgáltatásával, statisztikai célú, adó- és héabevallások, valamint jövedelem-előrejelzések elkészítésével kapcsolatos szolgáltatások is a befektetési alapok „kezelésének" fogalma alá tartoznak. Nem bír tehát jelentőséggel, csakúgy mint az alapügyben, hogy a szóban forgó befektetési alapkezelő társaság volt köteles az értékpapírok vételére és eladására vonatkozó, a GfBk által adott javaslatok végrehajtására a befektetési korlátoknak megfelelés ellenőrzését követően.

28 Egyébiránt a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja főszabályként nem zárja ki, hogy befektetési alapok kezelését több különálló olyan szolgáltatásra bontsák fel, amely az e rendelkezés szerinti „befektetési alapok kezelésének" fogalma alá tartozhat, és akkor is vonatkozik rá az e rendelkezésben rögzített adómentesség, ha azt harmadik személy alapkezelő nyújtja (a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 67. pontja), feltéve hogy mindegyik említett szolgáltatás ellátja a befektetési alap kezelésésnek jellemző és annak lényegéhez tartozó funkciókat. Márpedig, amint az a jelen ítélet 24. pontjában megállapításra került, ez az eset áll fenn az értékpapírok vételére és eladására vonatkozó harmadik személy által valamely befektetési alapkezelő társaságnak adott javaslatok esetében.

29 Meg kell továbbá állapítani, hogy a tanácsadás és információ nyújtására irányuló szolgáltatásoknak a befektetési alap hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „kezelési" tevékenységéhez tartozó jellemző szolgáltatások csoportjába történő felvétele, mivel maga az olyan természetes és jogi személyeknek nyújtott tanácsadási szolgáltatás, amely személyek pénzüket közvetlenül értékpapírokba fektetik, héaköteles, nem sérti az adósemlegesség elvét.

30 Emlékeztetni kell ugyanis, hogy a vagyoni eszközeiket közvetlenül értékpapírokba fektető befektetők nem héakötelesek, és hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában előírt, a befektetési alapok kezelésére vonatkozó ügyletek adómentességének célja, hogy a héa költségének kizárásával megkönnyítse a kisbefektetők számára az értékpapírokba kollektív befektetési vállalkozások révén történő befektetést, annak érdekében, hogy a héa közös rendszere adózási szempontból semlegesen kezelje az értékpapírokba történő közvetlen, illetve a kollektív befektetési vállalkozások közvetítésével történő befektetésre vonatkozó döntéseket (lásd a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 62. pontját, valamint a C-363/05. sz., JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust és The Association of Investment Trust Companies ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5517. o.] 45. pontját).

31 Egyébiránt a harmadik személy által nyújtott befektetési tanácsadási szolgáltatások héakötelessége azzal járna, hogy előnyben részesíti a saját befektetési tanácsadóval rendelkező befektetési alapkezelő társaságokat a befektetési alapkezelő társaságok hátrányára, amelyek harmadik személyt vesznek igénybe. Márpedig az adósemlegesség elvéből az következik, hogy a gazdasági szereplőknek meg kell tudniuk választani azt a szervezeti formát, amely kizárólag gazdasági szempontból a legjobban megfelel a számukra, anélkül hogy felmerülne annak kockázata, hogy a tevékenységük kizárásra kerüljön a hatodik irányelv 13. cikke B. része a) pontjában rögzített adómentességből (a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 68. pontja).

32 Végül, az a tény, hogy a külső alapkezelő a nem a 2001/107 irányelvvel módosított 85/611 irányelv 5g. cikke szerinti megbízás alapján folytatta tevékenységét, nem befolyásolja az említett külső alapkezelő által nyújtott tanácsadás és információ nyújtására irányuló szolgáltatásoknak a befektetési alap hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja szerinti „kezelési” tevékenységéhez tartozó jellemző szolgáltatások csoportjába történő felvételét. Nem vitatott az alapügyben, hogy a tanácsadási szolgáltatásokat a GfBk nyújtotta, míg a 85/611 irányelv hatályos változata nem engedélyezte az alapkezelő vállalkozásoknak a megbízásnak a tevékenységük hatékonyabb folytatása érdekében harmadik személyekre történő átruházását. Mindazonáltal kitűnik az az állandó ítélkezési gyakorlatból, hogy adósemlegesség elvével a héa-kivetés területén ellentétes a jogszerű és a jogszerűtlen ügyeltek megkülönböztetése (lásd többek között a C-283/95. sz. Fischer-ügyben 1998. június 11-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-3369. o.] 21. pontját, valamint a C-381/09. sz. Curia-ügyben 2010. július 7-én hozott végzés 18., 21. és 23. pontját).

33 A fenti megfontolásokra tekintettel azt kell válaszolni az előterjesztett kérdésre, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a harmadik személy által befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott, átruházható értékpapírokba történő befektetési tanácsadási szolgáltatás az említett rendelkezésben előírt adómentesség tekintetében „befektetési alapok kezelésének” minősül akkor is, ha a harmadik személy nem a 2001/107 irányelvvel módosított 85/611 irányelv 5g. cikke szerinti megbízás alapján járt el.

A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a harmadik személy által befektetési alapkezelő társaságnak nyújtott, átruházható értékpapírokba történő befektetési tanácsadási szolgáltatás az említett rendelkezésben előírt adómentesség tekintetében „befektetési alapok kezelésének” minősül akkor is, ha a harmadik személy nem a 2002. január 21-i 2001/107/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1985. december 20-i 85/611/EGK tanácsi irányelv 5g. cikke szerinti megbízás alapján járt el.

Aláírások

---

* Az eljárás nyelve: német.

InfoCuria - A Bíróság ítélkezési gyakorlata

Kezdőlap > Kereső > A keresés eredménye > Dokumentumok

Nyomtatás indítása

A dokumentum nyelve :

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. március 7. (*)

„Hozzáadottérték-adó – 77/388/EGK irányelv – A közös befektetési alapok kezelésére vonatkozó adómentesség – Terjedelem – Vállalati nyugdíjrendszerek”

A C-424/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2011. augusztus 11-én érkezett, 2011. július 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd,**

a **National Association of Pension Funds Ltd,**

a **Ford Pension Fund Trustees Ltd,**

a **Ford Salaried Pension Fund Trustees Ltd,**

a **Ford Pension Scheme for Senior Staff Trustee Ltd**

és

a **Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

Tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, E. Levits, J.-J. Kasel és M. Safjan (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. szeptember 12-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd és társai képviseletében P. Lasok QC, A. Brown solicitor megbízásából,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében C. Murrell, meghatalmazotti minőségben, segítője: R. Hill barrister,

– az Európai Bizottság képviseletében R. Lyal és C. Soulay, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes

adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.) 13. cikke B. része d) pontja 6. alpontjának és a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.) 135. cikke (1) bekezdése g) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd és társai, valamint a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (a továbbiakban: Commissioners) között annak tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, hogy az utóbbi megtagadta a Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd és társai részére nyújtott vagyonkezelési szolgáltatások hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: héa) alóli mentesítését.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A hatodik irányelvet hatályon kívül helyezte a 2006/112 irányelv, amely 2007. január 1-jén lépett hatályba. Mivel az alapügy tárgyát a 2004. július 1-je és 2007. június 30-a közötti időszak képezi, az alapügyre az említett két irányelv alkalmazandó.

4 A hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontja 6. alpontjának és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése g) pontjának szövege lényegében azonos. E rendelkezések értelmében a tagállamok mentesítik a héa alól „a tagállamok által meghatározott befektetési alapok kezelés[ét]".

Az Egyesült Királyság joga

5 A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontját az alapeljárásban szóban forgó tényállás megvalósulásának időpontjában a hozzáadottérték-adóról szóló 1994. évi törvény (Value Added Tax Act 1994) 9. melléklete 5. csoportjának 9. és 10. pontja ültette át, mely utóbbiak szerint mentesül az adó alól:

„9. A trust formában működő engedélyezett kollektív befektetési vállalkozások [»authorised unit trust«, a továbbiakban: AUT] vagy trust alapú rendszerek kezelése;

10. A nyíltvégű befektetési vállalkozások [»open-ended investment company«, a továbbiakban: OEIC] letétkezelése."

6 A C-363/05. sz., JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust Plc és The Association of Investment Trust Companies ügyben 2007. június 28-án hozott ítéletben (EBHT 2007., I-5517. o.) (a továbbiakban: Claverhouse-ügy) kimondottak figyelembevétele céljából az említett 9. és 10. pont alkalmazási körét a hozzáadottérték-adóról szóló 2008. évi (Adó) rendelettel (Value Added Tax [Finance] [n° 2] Order 2008) 2008. október 1-jei hatállyal kiszélesítették. Az említett pontok értelmében a jövőben adómentes az OEIC és AUT formában működő kollektív befektetési alapok kezelése, valamint az olyan zártvégű kollektív befektetési társaságok kezelése, mint az investment trust companies (a továbbiakban: ITC).

7 A hozzáadottérték-adóról szóló 1994. évi törvény 9. mellékletének 5. csoportjához kapcsolt 6. megjegyzés úgy rendelkezik, hogy az OEIC és az AUT meghatározása a pénzügyi szolgáltatásokról és pénzpiacokról szóló 2000. évi törvényben (Financial Services and Markets Act) szerepel.

8 Az utóbbi törvény XVII. része a 235-237. cikkben többek között az alábbiakról rendelkezik:

„235. Kollektív befektetési rendszerek

(1) Ebben a részben »kollektív befektetési vállalkozás« alatt értendő mindennemű vagyonra – ideértve a pénzt is – vonatkozó ügylet, amelynek célja vagy eredménye, hogy az azokban részt vevő személyek (akár úgy, hogy az egész vagyonnak vagy bármely részének tulajdonosaivá válnak, akár egyéb módon) részesülnek abból a nyereségből vagy bevételből, amely a vagyon vagy az ilyen nyereségből vagy bevételből kifizetett összegek megszerzéséből, megtartásából, kezeléséből vagy rendelkezésre tartásából származik.

(2) Az ügyleteknek olyanoknak kell lenniük, hogy az azokban részt vevő személyeknek (»résztvevők«) ne legyen napi ellenőrzési joguk a vagyon kezelése felett, függetlenül attól, hogy joguk van-e arra, hogy velük egyeztessenek, vagy hogy utasításokat adjanak.

(3) Az ügyleteknek továbbá az alábbi jellemzők egyikével vagy mindegyikével kell rendelkezniük:

a) A résztvevők hozzájárulásait és a nyereségeket vagy bevételeket, amelyekből részükre kifizetés történik, összegyűjtik [pooled].

b) A vagyont egységként a rendszer kezelője vagy annak megbízottja kezeli.

[…]

236. Nyíltvégű befektetési társaságok

(1) Ebben a részben a »nyíltvégű befektetési társaság« olyan kollektív befektetési vállalkozást jelent, amely megfelel mind a vagyoni, mind a befektetési feltételeknek.

(2) A vagyoni feltétel, hogy a vagyon ténylegesen olyan jogi személy (body corporate, a továbbiakban: BC) tulajdona legyen, és annak vagy megbízottjának kezelése alatt álljon, amelynek célja ezen alapok befektetése azzal a szándékkal, hogy

a) elossza a befektetési kockázatot; és

b) a tagjainak juttassa ezeknek az alapoknak a jogi személy vagy annak megbízottja általi kezelésének eredményéből származó hasznokat.

[…]

237. Egyéb meghatározások

[…]

(3) Ebben a részben

»authorised unit trust« az olyan unit trust (kollektív befektetési alap rendszer), amelyet a jelen törvény alkalmazásában a 243. cikk szerint hatályos engedélyezési határozattal engedélyeztek;

»engedélyezett nyíltvégű befektetési társaság« a 262. cikk szerinti szabályozás alapján létrehozott társaság, amely engedélyezési határozattal rendelkezik az említett cikk (2) bekezdésének l) pontja alapján az ilyen szabályozásban foglalt bármely rendelkezés szerint;

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 A Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd (a továbbiakban: Wheels) azon alap „trustee”-ja, amelyekben a Ford Motor Company vállalkozás által a nemzeti jogszabályokból és a kollektív szerződésekből eredő kötelezettségei teljesítése érdekében létrehozott vállalati magánnyugdíjrendszerek eszközeit gyűjtik össze befektetési céllal.

10 Az egyes rendszerek a volt munkavállalók meghatározott kategóriája részére nyugdíjat biztosítanak, amelyet a tagok utolsó munkabére és a vállalkozásnál általuk eltöltött idő alapján számítanak ki. Alkalmazásuk idején a – minden munkavállaló részére a csatlakozás kötelezettsége nélkül nyitott – rendszer tagjai a munkabérükből levont, rögzített összegű járulékot fizetnek. A munkáltató szintén fizet hozzájárulást olyan összeg erejéig, amely elegendő a nyugdíjellátások fennmaradó költségei finanszírozásának biztosításához.

11 A tényállás megvalósulása idején a Capital International Limited alapkezelési szolgáltatásokat nyújtott a Wheels részére. Az Egyesült Királyság héára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseinek megfelelően a héát kiszámlázta a Wheels részére, és azt e címen megfizette a Commissioners részére.

12 2007 szeptemberében a Claverhouse-ügyben hozott ítélet meghozatalát követően a Capital International Limited kérte a Commissionerstől az általa nyújtott alapkezelési szolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódó héa visszatérítését arra való hivatkozással, hogy e szolgáltatások az érintett időszakban a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában vagy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában szereplő adómentesség hatálya alá tartoztak.

13 2008. január 2-i határozatával a Commissioners a fenti kérelmet elutasította. A Wheels ezt követően keresetet nyújtott be az említett határozat ellen a First-tier Tribunal (Tax Chamber) előtt. Noha a kérdést előterjesztő bíróság szerint a Wheels részére nyújtott szolgáltatások „kezelési” szolgáltatások a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában szereplő adómentesség értelmében, kétségei vannak afelől, hogy a Wheels tulajdonában álló alapok az említett adómentesség értelmében vett „közös befektetési alapoknak” minősülnek-e.

14 E körülmények között a First-tier tribunal (Tax Chamber) az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában] és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában szereplő »befektetési alapok« kifejezés magában foglalhat-e i. egy vállalati magánnyugdíjrendszert, amelyet a munkáltató hoz létre annak érdekében, hogy nyugellátást nyújtson a munkavállalóknak és/vagy ii. egy közös befektetési alapot, amelybe több nyugdíjrendszer eszközeit gyűjtik össze befektetési céllal úgy, hogy a szóban forgó nyugdíjrendszerekben:

a) a tagok által megszerezhető juttatások előre meg vannak határozva a rendszert létrehozó jogi dokumentumokban egy képletre utalással (amely a tagnak a munkáltatónál töltött szolgálati idejének hosszán és keresetén alapul), és nem a rendszer eszközeinek értékére utalással;

b) a munkáltató köteles hozzájárulást teljesíteni a rendszerbe;

c) kizárólag a munkáltató munkavállalói vehetnek részt a rendszerben, és részesülhetnek általa juttatásokban (a rendszerben részt vevő személyek itt »tagok«);

d) a munkavállaló szabadon dönti el, hogy taggá akar-e válni;

e) a tag munkavállaló, általában a keresetének bizonyos százaléka alapján köteles a rendszerbe hozzájárulásokat teljesíteni;

f) a munkáltató és a tagok hozzájárulásait a rendszer trustee-ja (letétkezelője) gyűjti össze és fekteti be (általában értékpapírokba) abból a célból, hogy biztosítson egy alapot, amelyből a rendszerben biztosított juttatásokat kifizetik a tagoknak;

g) amennyiben a rendszer eszközei meghaladják azt, ami a rendszer által biztosított juttatások fedezéséhez szükséges, a rendszer trustee-ja és/vagy a munkáltatók a rendszer előírásainak és a nemzeti jog rendelkezéseinek megfelelően az alábbiak egyikét (vagy ezek közül többet) tehetik: először is csökkenthetik a munkáltató hozzájárulását a rendszerhez; másodszor átruházhatják a többletre eső juttatás egy részét vagy egészét a munkáltató részére; harmadszor pedig növelhetik a rendszer tagjainak juttatásait;

h) amennyiben a rendszer eszközei nem érik el azt, ami a rendszer által biztosított juttatások fedezéséhez szükséges, a munkáltató általában köteles a hiányt pótolni, és – amennyiben a munkáltató nem tesz ennek eleget vagy nem képes eleget tenni – a tagok juttatásait csökkentik;

i) a rendszerbe lehet önkéntes kiegészítő hozzájárulásokat („additional voluntary contributions” vagy „AVC”) teljesíteni, amelyek nem maradnak a rendszerben, hanem átutalják azokat egy harmadik félnek befektetés és annak eredménye alapján kiegészítő juttatások nyújtása céljából (az ilyen ügyletek nem tartoznak a héa alá);

j) a tagoknak joguk van a rendszerben összegyűlt juttatásaikat (amelyeknek értékét az átutaláskori, biztosításmatematikai értékük alapján határozzák meg) más nyugdíjalapokba utalni;

k) a munkáltató és a tagok által a rendszer felé teljesített hozzájárulások a tagállam által kivetett jövedelemadó szempontjából nem minősülnek a tagok jövedelmének;

l) a tagoknak a rendszerből kapott juttatásai a tagállam által kivetett jövedelemadó szempontjából a tagok jövedelmének minősülnek; és

m) nem a rendszer tagjai, hanem a munkáltatók viselik a rendszer kezeléséből származó költségeket?

2) A [hatodik HÉA-irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában] és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában foglalt mentesség céljára, az adósemlegesség elvére és a fenti első kérdésben kifejtett körülményekre tekintettel:

a) jogosult-e valamely tagállam a nemzeti jogában úgy meghatározni azt, hogy mely alapok esnek a »befektetési alapok« meghatározása alá, hogy kizárja a fenti első kérdésben leírt típusú alapokat, miközben beleveszi a [2002. január 21-i 2001/108/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 41., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 302. o.) módosított, az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1985. december 20-i] 85/611[/EGK tanácsi] irányelvben [HL L 375, 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 139. o.; a továbbiakban: ÁÉKBV irányelv] meghatározott kollektív befektetési vállalkozásokat;

b) milyen mértékben relevánsak (ha egyáltalán relevánsak) a következők annak a kérdésnek a megválaszolásakor, hogy az első kérdésben leírt típusú alapot a tagállam a nemzeti joga szerint »közös befektetési alapnak« köteles-e minősíteni:

– az alap jellemzői a fenti első kérdésben leírtaknak megfelelően;

– annak mértéke, amennyire az alap »hasonló és ezáltal versenyben áll« olyan befektetési konstrukciókkal, amelyeket a tagállam már »befektetési alapnak« minősített?

3) Amennyiben a 2) kérdés b) pontjának második francia bekezdésére adott válasz tekintetében releváns annak meghatározása, hogy mennyire »hasonlók és ezáltal versenyben lévők« az alapok az olyan befektetési konstrukciókkal, amelyeket a tagállam már »befektetési alapnak« minősített, szükséges-e a szóban forgó alap és az egyéb befektetési konstrukciók közötti »verseny« meglétének vagy mértékének kérdését külön kezelni a »hasonlóság« kérdésétől?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

15 Kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében vett „közös befektetési alapok” fogalma alá tartoznak-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, valamely nyugdíjrendszer eszközei és azon befektetési alap, amelybe azokat összegyűjtik.

16 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a többek között a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában foglalt adómentességek az uniós jog autonóm fogalmai, amelyeket a héarendszer egyes tagállamokban történő eltérő alkalmazásának elkerülése céljából főszabály szerint egységesen kell meghatározni, és ebből következően a tagállamok nem módosíthatják az adómentességek tartalmát, azonban más a helyzet akkor, ha a jogalkotó a tagállamokra bízta valamely adómentesség egyes kifejezéseinek meghatározását (lásd ebben az értelemben a C-169/04. sz. Abbey National ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-4027. o.] 38. és 39. pontját, valamint a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 19. és 20. pontját). Márpedig e rendelkezések a tagállamokra ruházzák a „közös befektetési alapok” fogalmának meghatározására vonatkozó hatáskört (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 40. és 41. pontját, valamint a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 43. pontját).

17 A tagállamok számára ily módon elismert fogalommeghatározási hatáskörnek azonban korlátját jelenti az uniós jogalkotó által a mentességre alkalmazott fogalmak sérelmének tilalma (lásd a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 21. pontját). A tagállam nevezetesen nem választhatja ki a közös befektetési alapok közül azokat, amelyek adómentességet élveznek, és azokat, amelyek nem, anélkül hogy ne tagadná magát a „közös befektetési alapok” kifejezést. Az említett rendelkezések tehát nem hatalmazzák fel arra, hogy belső jogában határozza meg a „közös befektetési alapok” fogalmának megfelelő alapokat (lásd a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 41–43. pontját).

18 A „közös befektetési alapok” fogalmának meghatározására a tagállamoknak elismert hatáskört a hatodik irányelv és a 2006/112 irányelv céljának, valamint közös héarendszerre irányadó adósemlegesség elvének tiszteletben tartásával is kell gyakorolni (lásd a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 22. és 43. pontját).

19 E tekintetben egyfelől arra kell rámutatni, hogy a befektetési alapok kezeléséhez kapcsolódó ügyletek adómentességének célja különösen az, hogy a héa költségeinek kizárásával, a befektetési vállalkozások által megkönnyítse a befektetők számára az értékpapírok vásárlását, és ily módon biztosítsa, hogy a közös héarendszer adózási szempontból semlegesen kezeli az értékpapírokba történő közvetlen, illetve a kollektív befektetési vállalkozások közvetítésével történő befektetésre vonatkozó döntéseket (lásd a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 62. pontját és a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 45. pontját)

20 Másfelől az adósemlegesség elvét illetően, ezen elv tiltja, hogy az azonos tevékenységet végző gazdasági szereplőket eltérően kezeljék a héa kivetése során (lásd ebben az értelemben a C-382/02. sz. Cimber Air ügyben 2004. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-8379. o.] 23. és 24. pontját, a C-280/04. sz. Jyske Finans ügyben 2005. december 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10683. o.] 39. pontját, a fent

hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 56. pontját, valamint a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 29. pontját).

21 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy ezen elv nem követeli meg, hogy azonos ügyletekről legyen szó. Az állandó ítélkezési gyakorlatból következően ugyanis ezen elv azt is tiltja, hogy az egymással versenyző hasonló szolgáltatásokat a héa szempontjából eltérően kezeljék (lásd különösen a C-109/02. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2003. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12691. o.] 20. pontját; a C-453/02. és C-462/02. sz., Linneweber és Akritidis egyesített ügyekben 2005. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1131. o.] 24. pontját; a C-498/03. sz., Kingscrest Associates és Montecello ügyben 2005. május 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-4427. o.] 54. pontját; a C-106/05. sz. L.u.p.-ügyben 2006. június 8-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-5123. o.] 32. pontját; C-246/04. sz. Turn- und Sportunion Waldburg ügyben 2006. január 12-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-589. o.] 33. pontját; a C-443/04. és C-444/04. sz., Solleveld és van den Hout-van Eijnsbergen egyesített ügyekben 2006. április 27-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3617. o.] 39. pontját, valamint a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 46. pontját).

22 Meg kell tehát határozni, hogy az a befektetési alap, amelyben valamely magánnyugdíjrendszer eszközeit gyűjtik össze, és amely olyan jellemzőkkel rendelkezik, mint amelyeket az alapügyben szóban forgó alap mutat, azonos-e azokkal az alapokkal, amelyek a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében befektetési alapoknak minősülnek, vagy olyan mértékben hasonló az utóbbiakhoz, hogy azokkal versenyben áll.

23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ÁÉKBV irányelv értelmében átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásoknak minősülő alapok közös befektetési alapoknak minősülnek (lásd ebben az értelemben különösen a C-44/11. sz. Deutsche Bank ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 32. pontját). Ahogyan a hivatkozott irányelv 1. cikkének (2) bekezdéséből következik, az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások valójában olyan vállalkozások, amelyeknek az AUT-hoz és az OEIC-hez hasonlóan (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 50. pontját) – a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontjában és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontjában szabályozott adómentesség által követett célnak megfelelően – kizárólagos célja a befektetőktől nyilvánosan bevont tőke átruházható értékpapírokba történő befektetése.

24 Ezenkívül szintén közös befektetési alapoknak kell minősíteni azon alapokat, amelyek anélkül, hogy az ÁÉKBV irányelv értelmében vett kollektív befektetési vállalkozásoknak minősülnének, az utóbbiakkal azonos jellemzőkkel rendelkeznek, és ily módon ugyanazon műveleteket végzik, vagy legalább oly mértékben hasonló vonásokat mutatnak, hogy versenyhelyzetbe kerülnek velük (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Abbey National ügyben hozott ítélet 53–56. pontját, valamint a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 48–51. pontját).

25 Márpedig az olyan befektetési alap, mint amelyről az alapügyben is szó van, és amelyben valamely magánnyugdíjrendszer egyközeit gyűjtik össze, nem tekinthető kollektív befektetési vállalkozásnak az ÁÉKBV irányelv értelmében. Az ilyen alap

ugyanis nem nyilvános, hanem az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következően a munkavállaláshoz kapcsolódó olyan előnyt képez, amelyben a munkáltatók kizárólag munkavállalóikat részesítik. Az ilyen alap tehát nem azonos azon alapokkal, amelyek a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontja és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében befektetési alapoknak minősülnek.

26 Az ilyen befektetési alap az ÁÉKBV irányelvben meghatározott kollektív befektetési vállalkozásokhoz sem hasonló olyan mértékben, hogy azokkal versenyhelyzetben állna. Számos jellemzőben eltérnek ugyanis, és ennek folytán nem ugyanazon igényeket elégítenek ki.

27 Közelebbről az olyan nyugdíjrendszer tagjai, mint amelyről az alapügyben is szó van, nem viselik azon befektetési alap kezelésének kockázatát, amelyben az említett rendszer eszközeit összegyűjtik, azon magánbefektetőktől eltérően, akik javaikat valamely kollektív befektetési vállalkozásnál fektetik be (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Claverhouse-ügyben hozott ítélet 50. pontját). Míg az olyan nyugdíjrendszerben tagsággal rendelkező munkavállaló által megszerezhető nyugdíj, mint amelyről az alapügyben is szó van, semmilyen tekintetben nem függ a rendszer eszközeinek értékétől és a rendszer kezelői által eszközölt befektetések eredményétől, hanem az a munkáltató alkalmazásában eltöltött idő és a munkabér összege alapján előre meghatározott, a kollektív befektetési vállalkozásban részesedést szerző személyek által várható hozam az alap kezelői által a részesedések tulajdonlásának idején eszközölt befektetések eredmények függvénye.

28 Ezenkívül az olyan magánnyugdíjrendszer, mint amelyről az alapügyben is szó van, a kollektív befektetési vállalkozástól a munkáltató szempontjából is különbözik. Az utóbbi nincs összehasonlítható helyzetben valamely kollektív befektetési vállalkozás befektetőjével, mivel – jóllehet neki is viselnie kell a rendszer kezelői által eszközölt befektetések pénzügyi következményeit – az általa a nyugdíjrendszerbe befizetett hozzájárulások annak egy módját jelentik számára, hogy teljesítse a munkavállalói felé fennálló törvényi kötelezettségeit.

29 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontját és a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy a valamely nyugdíjrendszer eszközeit összegyűjtő befektetési alap nem tartozik a fent hivatkozott rendelkezések értelmében vett olyan „befektetési alap” fogalmába, amelynek a kezelése az említett irányelvek céljára és az adósemlegesség elvére tekintettel mentesíthető a héa alól, mivel a tagok nem viselik az említett alap kezelésének kockázatát, és a munkáltató által a nyugdíjrendszerbe befizetett hozzájárulások annak egy módját jelentik számára, hogy teljesítse a munkavállalói felé fennálló törvényi kötelezettségeit.

A költségekről

30 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 6. alpontját és a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy úgy kell értelmezni, hogy a valamely nyugdíjrendszer eszközeit összegyűjtő befektetési alap nem tartozik a fent hivatkozott rendelkezések értelmében vett olyan „befektetési alap” fogalmába, amelynek a kezelése az említett irányelvek céljára és az adósemlegesség elvére tekintettel mentesíthető a héa alól, mivel a tagok nem viselik az említett alap kezelésének kockázatát, és a munkáltató által a nyugdíjrendszerbe befizetett hozzájárulások annak egy módját jelentik számára, hogy teljesítse a munkavállalói felé fennálló törvényi kötelezettségeit.

Aláírások

---

* Az eljárás nyelve: angol.